

RODOLJUB.

Glasilno „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrate 3 kr., če se enkrat tiska; 12 kr., če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

19. števil.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1893.

III. leto.

Volilni shod v Postojni.

V nedeljo 1. t. m. popoldne vršil se je v Postojni volilski shod, kateri je bil sklican deželni poslanec za notranjske kmetijske občine gosp. dr. Jos. Vošnjak. Vsled skrajno neugodnega vremena zbralo se je samo nekaj nad trideset volilcev, sami ugledni možje, celo iz jako oddaljenih občin, da čujejo poročilo svojega poslanca in se dogovore glede kandidature za bližajočo se deželno-zborsko volitev.

Predsednikom shoda je bil izvoljen župan Postojnski g. Vičič, ki je došlece presrečno pozdravil in dal besedo poslancu sklicatelju.

G. dr. Vošnjak spominjal se je začetkom svojega govora umrlega tovariša, poslanca Hinka Kavčiča, in v velikih potezah opisal njegovo neutrudno delovanje tako v korist notranjskega volilnega okraja, kakor v blagor cellega naroda slovenskega, njegovo izvedenost zlasti v kmetijskih stvareh, njegov blagi in vender jekleni značaj ter velike njegove zasluge, na kar so zborovalci po govorni-

kovem pozivu zaklicali: Slava spominu Hinka Kavčiča!

Dr. Vošnjak je na to poročal o delovanju dež. zbora kranjskega povdarjajo, da dež. zbor sicer nima več nekdanje političke veljave, da pa je važen zlasti glede gospodarstva in glede šolstva. V gospodarskem oziru naglašal je poslanec splošno, da so dež. dohodki izdatno narasli, ne da bi se bila dež. doklada povečala. Dohodki so narasli vsled davka na žganje, ki je že lani nesel deželi 180.000 gl. ter bo letos vrgel najbrž 200.000 gl. Obdačenje žganja pomagalo je tudi v drugem oziru, ker se je s tem pijančevanje vsaj deloma zajezilo. Kakor pa so dohodki vsled tega narasli skoro na jeden milijon goldinarjev, tako so tudi narasli izdatki. Velik del dohodkov se potrosi za šolstvo in ta denar gotovo ni izvržen. Tudi za ceste in za deželnogospodarske namene se izda velik del dohodkov. Glede naprave notranjskih vodovodov, katero vprašanje je za ta kraj največje važnosti, se je tudi že pričelo uspešno delovanje, ker je de-

LISTEK.

Lovska tatica.

(Slika iz Ljubljanske okolice.)

Gosta megla krije Ljubljansko polje, še gosteja vlačil se po lésu krog Rožnika, skoraj z neprozorno zaveso zagrinja jesensko jutro. Iz megle oglašča se veseli „činčarara“ senice, ostudno se dere šoga, visoko v vrhu smrek pak obdelava veriverica storže ter znani svojo radost s piskajočimi glasi. Listje drži se sicer še vejevja, a že veni in rumeni ter se bolešno zvija v smrtni slani. Žir dozorela je in pada često debeli toči jednako v lahнем pišu na praprot in zeleni gozdni mah. Zimzelen spenja se po vitkoraslih in razkrečenih deblih, starih in mladih, črvilih in zdravih, njemu vsejedna je opora, samo da kvišku zamore, pravcata podoba „streberčka“ v rastlinstvu.

Steza vodi po mahovju, da ne slišiš lastne stopinje ter pripelje v malo dolinico. Mirno je krog in krog, megla se je nekoliko razvlekla, razločuje se lahko bližnja okolica.

V praproti se nekaj premiče, morda zajec, srna ali iz nočnega ropa vračajoča se lisica ali kuna. — Nič tacega! Mlad lep dekličji obraz ozira se v dolinico. Veliki, temni očesi kmečko opravljenega dekleta se svetita v nekem čudnem pri ženskah nenavadnem ognji, prsi se burno dvigajo, a roka drži nekaj pod predpasnikom skritega. Kaj je li privedlo mladega dekleta tako zarano v ta samotni kraj? —

Tiho! v praproti mej gostimi nizkimi drevi zopet šumi. Bližje in bližje prihaja skrivnostno šumenje; kakor bi kaka žival smukala listje. Le hip še in že stoji lep srnjak na prostem, zvedavo se ozira po dolinici in oprezno glavico suče. Prekrasna gozdna idila, mislil bi gledalec, a že se zablisne in smrt je tu. Blisk, strel in pok v jednom trenutji in že je padel gozdni prebivalec na prvi

žela za vodovod v Begunjah in v Sevčniku dala 3900 gld. Ker so pa tudi druge priprave že skoro dognane, smeti je upati, da bode tekom let vsa Notranjska preskrbljena z dobro vodo. Vsled zakona o povzdigi živinoreje jela je dežela delovati tudi za to važno stroko kmetijstva in je zlasti mnogo storila za nakupovanje bikov. — Nadalje pojasnil je poslanec glede deželnega gledališča v Ljubljani, da je to velevažna narodna ustanova, od katere bo s časoma ves narod slovenski imel veliko koristi. — Drugo veliko podjetje, katerega se je dežela lotila, je nova bolnica. Tu bo precej troškov. Stara bolnica se je prodala gosp. Gorupju za primerno ceno, on pa je zgradbo veledušno podaril v naroden namen. Nova bolnica veljala bode okolo 400.000 gld. To je res velika svota a nova bolnica je bila nujno potrebna, prezidovati staro zgradbo nikakor ni kazalo, in zato se je dežela odločila, da zida novo, ki bo zadostovala za vedno. Pri bolnici bo tudi hiralnica, kar je posebnega pomena, kajti zdaj smo v tem oziru jako na slabem. Občine ne zmagujejo stroškov, katere bi imele, da pošiljajo onemogle ali neozdravljive siromake v sedanjo hiralnico v Ljubljani. Sicer pa se bo moralo vprašanje o javnih bolnicah v kratkem rešiti, zakaj dežela plačuje velikanske svote za bolnike, ki se oskrbujejo v bolnicah v drugih kronovinah. V Novem Mestu napravijo usmiljeni bratje bolnico, a preskrbeti jo bo tudi za Gorenjsko in za Notranjsko.

Dežela je torej jako mnogo storila, zlasti za kmetško prebivalstvo in za kmetške občine, a vzlic temu je izhajala s sedanjimi prikladami, ki so v nas znatno manjše nego v sosednjih kronovinah, in zato se lahko reče, da je bilo gospodarstvo dobro.

Potem spregovoril je poslanec o splošnem političnem položaju in se dotaknil tudi nesrečnega domačega boja, katerega nam je usifila tuja roka. Upajmo — končal je govornik — da bo nehala pričkanje in da bomo zopet vsi jedini za narodnost in za vero.

drobni nožici; njega gorka kri moči pak zelena gozdna tla. Majhen valček dima valil se je še iz cevi kratkega „štuca“ v roki kmečke Dijane, ko je stopila na plan in se bližala ustreljeni živali. V istem hipu pa je stopila samo nekaj korakov od presenečenega opazovalca moška postava skozi meglo na plan. Obraz bil je star, izražal nekaj premetenega, lisičjega, pod pazduho stiskala je pa koščena roka dvocevko.

Z nekakim pohvalnim zamolklim glasom ogovoril je prišlec čudnega ženskega strelica: „Mina, si ga?!“ — Le šepetanje slišalo se je zdaj, izvestno sta srnjaku drob izvzemala nepoklicana lovca. . . .

Nekaj ur pozneje stopal je po gozdu logar v spremstvu dveh orožnikov. Zatrjeval jima je, da danes ne bo moč vtajiti lovskim tatovom zločinstva, ker so baje domu odnesli zver, mené, da v nedeljo zarano on ne pazi, ker navadno k prvi maši hodi. Prepozno je sicer prišel, usli so mu lovski tatje v megli, a nihče drugi ni zamogel biti, nego iz teh koč na tej rebri kedo, — menil

Poslušalci so poslancu živahno pritrdjevali in gosp. Milavec je predlagal, naj se mu izreče zahvala in priznanje.

Ko je potem poslanec še na zadovoljnost odgovoril na nekatera vprašanja navzočih volilcev bila je razprava o poslančevem poročilu končana.

Pri posvetovanju o kandidatu za deželnozborski mandat, namestu umrlega Hinka Kavčiča izrekajo mnogi navzočniki željo, da bodi kandidat kmetovalec, ki pozna potrebe Notranjske in ondote razmere. Oglasi se gosp. **Jurij Kraigher**, posestnik v Hrašah, in izjavi, da so ga mnogi volilci nagovarjali, naj kandidira. Pojasnjuje svoje dosedanje delovanje ter povdarja, da pozna razmere na Notranjskem in potrebe prebivalstva jako temeljito, da je izvršil visoko šolo za poljedelstvo in gozdarstvo, da je potem deloval pri pogozdovanju Krasa, bil občinski tajnik v Postojini in da upravlja sedaj veliko kmetijo. Izjavlja tudi, da se bo v slučaju izvolitve vedno trudil, biti vreden naslednik Kavčičev in da je v političnem oziru odločen pristaš narodno-napredne stranke.

Zborovalci so govorniku živahno pritrdjevali. Dr. Vošnjak naglašá, da si je vedno želel domačina kot tovariša in priporoča toplo kandidaturo g. Kraigherja. Isto tako se izrečeta tudi župan g. Vičič in g. Jelenc.

Po kratki debati, v kateri so govorniki opozarjali na pičlo število navzočnikov ter izrekli, da se morajo prej še dogovoriti s svojimi soobčani, obveljal je predlog, da se kandidatura g. Kraigherja vzame na znanje.

Konečno zahvalil se je predsednik g. Vičič vsem zborovalcem za udeležbo in zaključil shod.

je logar, ki je natančno zmeril vtis črevelj v s krvjo namočeni mehki gozdni zemlji.

Pri samotni kmečki hiši se ustavijo. Vodnik postavi tovariša pred duri, a sam vstopi z logarjem v hišo. Tiho, zapuščeno bilo je vse okrog domovanja. Tam na skednju prikazala se je glava mladega fanta, a hipno zginila, ugledavši orožnika.

V sicer dovolj čedno opravljeni sobi sedela je stara ženica, v svojih koščenih, velih rokah neprestano molek prebiraje. Na vprašanje vodnika, kje je gospodar, menila je, da ne ve, ker tu le ona z vnukinjo Mino stanuje, a sin njen gospodari na drugi strani hiše, ter ga le redkokedaj vidi, ker ona iz sobe radi hromosti ne more, on pa k njej tudi prečesto ne prihaja.

„Kje je Mina?“ — vpraša logar. „Molze ali pa živini nastelja“ — je odgovor. Odpravita se od babice, iščeta po drugih prostorih hiše, nikjer človeka, motrita pazno vse predmete, a ni sledu o kakem strelnem orožju ali čem sumnem. Gresta v hlev. Brezbržno sedi Mina

Prečitalo se je potem še lepo pismo gosp. župnika Podboja iz Planine, iz katerega je razvidno, da ta gospod ne misli kandidirati.

Mi poznamo g. Kraigherja osebno kot slovenskega poštenjaka v pravem pomenu besede, in gorečega Notranjca, ki ima srce za potrebo svojih rojakov in zategadelj smo zares veseli, da se je odločil kandidirati. Prav od srca ga torej priporočamo Notranjskim volilcem, ker ž njim dobili bi zastopnika, ki je veliko študiral, a nav-

zlic temu posvetil se poljedelstvu, ki toraj pozna iz lastnega opaževanja potrebe kmetskega stanu, ob enem pa je tako visoko naobražen, da bo njegova beseda nekaj izdala v deželnem zboru.

Složno stopajte torej na volišče, zavedni volilci in volilni moške Notranjskih kmetskih občin in soglasno volite zavednega in vernega svojega rojaka in tovariša, gospoda **Jurija Kraigherja**.

Dolenjska železnica.

Zadnja sreda preteklega meseca bila je vesel praznik za celo dolenjsko stran. Ta dan, — 27. septembra — se je slovesno otvorila proga Ljubljana-Grosuplje-Kočevje nove dolenjske železnice, čez leto osorej pa jej bo sledila še glavna proga od Grosupljega naprej do Novega Mesta in ako Bog da, čez nekaj let tudi od tam do hrvatske meje. — S to železno cesto otvorila se je, kakor se splošno upa, celi Dolenjski pot do boljše bodočnosti in do večjega gospodarskega blagostanja. V ožjo dotiko bo stopil sedaj dolenjski poljedelec, živinorejec in vinogradnik z ostalim slovenskim svetom, lažje bo razpečaval sedaj svoje raznovrstne pridelke, poleg tega pa se bodo brezdvomno ob dolenjski železnici kmalu udomačile velike raznovrstne obrti, ki bodo pošteni kruh in zaslužek prinašale tudi domačinu. Saj je bil pa tudi skrajni čas, kajti trumoma so že zapuščali zapuščeni Dolenjci svoja domovja ter romali tja čez široko morje v daljno Ameriko, kjer je sicer marsikdo res prišel do dobrega kruha, še več pa jih je jadno poginilo daleč, daleč od ljubljene, še tudi siromašne domovine. . . . Upajmo, da se bude sedaj na bolje obrnilo.

Kake važnosti je novootvorjena železnica, to svedoči že to, da se je otvoritvene slavnosti udeležil poleg

druge imenitne gospode tudi sam trgovski minister g. marki Baquhem. Poleg njega vozili so se z otvoritvenim vlakom najvišji ministerski in železniški uradniki, deželni predsednik, deželni glavar, več državnih in deželnih poslancev itd. itd. Vse postaje bile so krasno okinčane s cesarskimi, narodno-deželnimi in drugimi zastavami, povsod so veselo pokali topiči v znak velevažnega dne, na postajah pa so bili zbrani občinski zastopi, duhovščina, uradniki, šolska mladina, društva itd. Posebno veselilo nas je, da so vsi župani od Ljubljane do kočevske meje pozdravljali g. ministra v domačem slovenskem jeziku in da se je visoki gospod povsod zahvalil v našem jeziku. Pri slavnostnem obedu v Kočevji pa je g. minister celo tudi v slovenskem jeziku napil slovenski kranjski deželi. To nam mora biti vesel dokaz, da se sedaj tudi že na najvišjih mestih spoštuje in uči naš milodoneči domači jezik. Tembolj je torej naša dolžnost, da tudi mi nad vse spoštujemo svoj materni jezik in da mu priborimo častno mesto in veljavo po vseh slovenskih pokrajinah. — Pri celi otvoritveni slavnosti delali so le nemški Kočevci nekoliko zgage s tem, da so razobesili največ

pri kravi ter molze. „Kje so oče?“ — Popolno neprestrašena odgovori: „V cerkev so šli.“ „Kje je hlapec?“ — „Ne vem, mislim, da je tudi on z očetom šel.“

Ogledovaje hlev, opazi vodnik več črevljev za durmi. Logar jih pregleda in odbere dva para, ki sta bila zmočena kot od rose in na jednom podplatu držala se je še temnorudečkasta plast zemlje. Tudi mera vtisa strinjala se je popolnoma s ploškvo.

Logar ostane v hlevu, a vodnik leze po lestvici na pod, kjer mu nedeljsko oblečen lep kmečki fant nasproti stopi. „Kdo ste?“ — „Hlapec.“ — „Kaj počnete tu?“ — „Svoje škrinjo imam tu gori in preoblekel sem se za k sv. maši.“ — „Pokažite škrinjo!“ — „Iščeta, ničesar sumnega na podu. Stopita v hlev.“ — „Čegavi so ti črevlji?“ — „Moji, gospod vodnik!“ — „In čegavi ti?“ — „Ne vem, mislim, da gospodarjevi.“ — „Ste imeli že danes svoje obute?“ — „Da, ko sem šel živino napajat.“ — „Kako pride ta plast s krvjo namočene zemlje na podplat?“ — „Ne vem.“ — „Kje ste bili še danes?“ —

„Nikjer, razun pri koritu in na dvorišču, v hlevu in hiši.“ — „Povejte raje resnico, pomaga vam itak niti laž, niti tajitev več!“

„Gospod vodnik, saj govorim resnico, česa me pa dolžite?“ — „Danes zarana ste v dolinici srno ustrelili, pomočnike ste imeli, povejte, kdo je bil z Vami!“ — „Nič! Saj i ja nisem bil iz hiše od sinoči in tudi še nikdar nisem šel nad lov.“ — „Tajite torej! — Iščimo dalje!“ rekel je vodnik in stopal za domačo hčerjo, ki je šla z jerbasom po nasteljo v teman kot hleva. „Stoj, dekle!“ zapovedal je najedenkrat vodnik ter jo prijel za ramo. „Kaj je za steljo pri zidu?“ — Dekle se je streslo in skušalo izvit se oklepa in jezno siknilo: „Nič! ka bode tudi? Pustite me v miru!“ — Vodniku zdelo se je poprej, da sliši neko škripanje za steljo kot bi se kake duri zapirale in tedaj zasumela je tudi suha stelja, zatorej pokliče zdaj hlapca k sebi, ukaže njemu in dekletu nasteljo od zida odmetati, sam pak nastavi bodalo. Sila je moč. Duri se prikažejo. Logar moral je zdaj stražiti

velikonemških (črno-rudeče-rumenih) zastav, katere so v Avstriji v zadnjem času celó prepovedane, domačo deželno trobojnico pa so popolnoma v kot potisnili. Poleg tega naročili so koj za prvo nedeljo nemške „turnerje“ iz Ljubljane, iz Celja in Celovca in vsi ti so potem pri polnih čašah slovenskega vina seveda pridno zabavljali čez slovenske sodeželane. Pri tem so pa menda čisto pozabili, da je slovenska večina deželnega zbora omogočila železnico, od katere bodo imeli baš ti velikonemški in svoje slovenske sosede zatirajoči Kočevci posebno veliko koristi. Hvaležnosti Nemci pač nikdar niso poznali!

Dolenjska železnica je, kakor smo se prepričali na svoje oči, prav pošteno in močno zgrajena. V Ljubljani

ima dva velika in draga železna mosta, potem ob Gruberjevem kanalu posebno močne oporne zidove, pred Šmarjem dva precej dolga predora itd. Postaj ima do Kočevja 12, vozi pa vlak od Ljubljane do Kočevja tri ure, dočim je preje še precej hitra pošta rabila nad deset ur! Vožnja je še nekoliko draga, a tudi to se bo s časom kakor povsod popravilo. Vozni red in vozne cene prinaša današnji „Rodoljub“ na drugem mestu. — Dal Bog, da bi se tudi nova proga do Novega mesta, kakor je obljubljeno, do prihodnje jeseni srečno izdelala in da bi potem cela železnica obilo sreče prinašala celi Dolenjski, ki je bila dosedaj nekaka pastorka v kranjski deželi!

Politični pregled.

Pred kratkim mudil se je cesar na Tirolskem in se udeležil razkritja spomenika tirolskemu narodnemu junaku Andreju Hofru. To prilikó so porabili južnotirolski Italijani in odposlali velikansko deputacijo prosit cesarja naj podpira njihove težnje za narodno samostalnost. Trentinski Italijani zahtevajo namreč iz gospodarskih, političnih in narodnostnih oziróv, naj se Tirolska razdeli v dva dela, ki bi bila popolnoma samostalna, imela lastne dež. zbora in sploh vse posebe. Cesar je te poslance jako milostno vzprejel in jim obljubil, da bo skušal ustreči njihovi želji. To je jako važno, zakaj tega, kar se dovoli Trentinskim Italijanóm ni moči odreči štajerskim Slovincem. — Ta stvar je velike važnosti in zato smemo upati, da je voditelji naših rojakov na Štajerskem ne bodo prezirali. — Dne 10. t. m. se snide državni zbor. To zasedanje bo jako viharo in lahko se celo primeri, da bo vlada prisiljena razpustiti državni zbor. Dne 12. septembra razglasila je namreč vlada v Pragi in okolici izjemno stanje, s katero naredbo so se raz-

veljavile najvažnejše ustavne pravice. Zgodilo se je to baje zaradi tega, ker se je pojavilo na Češkem veleizdajsko gibanje a to pravije samo vladni pristaši, zakaj v resnici se je izdala ta naredba le zato, da bi vlada mogla udušiti rastoče mladočeško gibanje. Mladočeški poslanci odgovorili so na to vladno naredbo z rezko pisanim oklicem na narod, kateri pa je bil zaplenjen. Stvar pride v prvi seji drž. zbora v razgovor in da bodo dotične razprave jako viharne, se razumeje samo po sebi. Če dobi vlada večino, bo zanjo dobro, če ne, pa bo državni zbor razpustila. — Te dni je bil imenovan novi vojni minister podmaršal Edmund pl. Krieghammer, dosedaj zapovednik v Krakovu. Novi minister je star 61 let. Še drugo važno imenovanje se je izvršilo. Nемец baron Spenna je imenovan cesarskim namestnikom na Moravi. Mož ni prijatelj Čehom in jim bo nasprotoval, kjer bo de mogel. — Na Ogerskem se nekaj pripravlja. Ker je cesar pri vojaških vajah v nekih krajih na Ogerskem obsojal nekatera gibanja in zlasti tisto stranko, ki hoče doseči popolno

hlapca in dekle, vodnik pa je odprl duri. Niso bile zatorjene, zaškripale so, in vodnik stal je pred — gospodarjem. Na steni male temne čumnate visele so tri puške, na polomljeni mizi ležala je druga strelna priprava, v kotu pa je še krvavel velik tolst srnjak. „Oče ste že od maše?“ — pošalil se je logar s starcem, kojega imel je že več let na sumu lovskega tata in zbok kojega je že marsikatero noč pročul na prostem.

V sobi zbrali so se zdaj vsi domači in neljubi tuji gostje. Vodnik dejal je: „Kakor je zdaj stvar, ne pomaga Vam več tajiti, oče, ker s tem le kazen zvečšate, recite zatorej tudi Vašemu hlapcu, naj bo pameten in naj obstane, da je bil danes z Vami na lovu, saj je najpametneje to in potem je vsa stvar hitro pri kraju.“

Debelo in začudeno je gledal starec svojega v tla zročega hlapca, hči njegova pa tresoča se na vsem životu je navijala trak predpasnika krog prsta.

„Dobro, gospod vodnik, naj pa bo, če mislite, da bo tako najbolje.“ — dejal je konečno hlapec in pogledal

domačo hčer, ki je zarudela, v očeh pa so jej solze zaigrale.

Vrčila se je sodba. Gospodar in hlapec bila sta obsojena na kratek zapor, srnjak ni več oživel, puške so pa na javni sodni dražbi kupili morda zopet kaki lovski tatje.

Ko sem prihodnjo jesen za lepaga nedeljskega dne priromal k tisti samotni hišici na rebri Ljubljanske okolice, zibala je babica malo lepo dekle pred hišo, na trati so pa sedeli nekdanji hlapec lovskega tata, zdaj mladi gospodar, žena njegová: lepa Mina in nje oče ter veselo pozdravljali prišleca, kojemu je že znano bilo, da je mladi gospodar lansko leto šel študirat v „Juknjo“ le iz skrivne ljubezni do gospodarjeve hčere, katera mu je pa potem povrnila izredno plemenitost in ljubezen s svojo rokoj in srcem. Na lov pa nihče več ne hodi in sčasoma morda tudi logar še njih prijatelj postane.

neodvisnost in samostalnost Ogerske, prišlo je do srditih razprav v ogerskem državnem zboru. — Mej **Nemčijo** in **Rusijo** začela so se zopet pogajanja zaradi trgovinske pogodbe, a upanja ni dosti, da bi se doseglo porazumljenje. — V **Italiji** je popoln polom skoro neizogiben. Pri rimski banki razkrile so se pred več meseci velikanske goljufije a sedaj se je pokazalo, da so se teh goljufij udeležili ministri, drugi visoki državniki in celo sodniki. — V **Bolgariji** je nastalo hudo nasprotstvo mej knezom

in ministrom Štambulovom in ta preti kar naravnost, da bo kneza prepodil iz dežele. — Na **Angleškem** začelo se je silno gibanje zoper gospodsko zbornico, ker je odklonila predlogo o samostalnosti Irske. — V **Brazilliji** je že več tednov velikansk prevrat. — Sploh pa so razmere po vsem svetu jako napete in le iz teška se ohranjuje mir. Najboljša zaščitnika miru sta Rusija in Francija, ki sta sklenila zvezo, katera se bo slovesno potrdila še te dni, ko pride rusko brodovje v francoski pristan Toulon.

Slovenske in slovanske vesti.

(Za naročilo „Rodoljuba“) pridejali smo današnji številki nakaznice vsem p. n. častitim naročnikom. Oni gospodje naročniki, kateri so naročnino že plačali, naj blagovolijo nakaznice vporabiti za prihodnje. Vse druge gospode naročnike pa prosimo, da blagovolijo naročnino poslati.

Upravništvo „Rodoljuba“

(Podpore za vinogradnike.) Pri kmetijski podružnici v Krškem vložilo je 158 malih vinogradnikov prošnje za podporo, da mogó na novo zasaditi opustošene vinograde z ameriškimi trtami. V to svrhu dovolila je kranjska hranilnica 2500 gld. Mnogo prosilcev pa je vložilo svoje prošnje na deželni odbor, ker se kmetijska podružnica ni mogla na vse ozirati.

(Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu) konča šolsko leto koncem oktobra t. l. Prihodnje šolsko leto prične 3. novembra. Plačujoči učenci se vzprejemajo še do 20. oktobra t. l., ker je obrok za vlaganje prošenj podaljšan od veleslavnega deželnega odbora.

(Vrhniški pobalini) zamazali so pred kratkim neke napise in pri tem — očitno slučajno — nakacali tri cesarske orle. Da je to grdo pobalinstvo, katero obsojamo najodločneje, je po sebi umevno, tega ni treba posebe povdarjati, kakor tudi tega ne, da odobravamo sklep občinskega zastopa, ki je razpisal 150 gld. nagrade tistemu, ki zasledi storilce, kar pa se doslej — žal — še ni posrečilo. Z druge strani pa isto tako odločno obsojamo tiste podle opravljivce in lažnjivce, kateri so to dogodbo, ki je navadno pobalinstvo, izkoriščali v politične namene, razširjajoč govorico, da so bili zamazani cesarski orli, kar pa ni resnično, in da je to bila demonstracija. Zamazani so bili le neki napisi. Obrekovalcem domovinske svoje občine kličemo: Sram vas bodi!

(Nezaslužena hvaležnost.) V narodni Ribnici sklenil je nedavno občinski odbor, da se izročé povodom slavnostne otvoritve proge Ljubljana - Kočevje diplome častnega občanstva ministru trgovine Bacquehemu, g. nadzorovatelju zgradbe dolenskih železnic, g. Klemenčiču in — gosp. baronu Schwegelju. Kakor čujemo, doletela je zadnjega ta nepričakovana čast le vsled prizadevanja ondotnega gosp. graščaka in vsled slučajne odsotnosti, oziroma nepaznosti nekaterih občinskih odbornikov. Znano

je namreč, da se je baron Schwegel močno protivil Ribniškimi težnjam gledé železnice in kolodvora in da mu je bilo pri celi stvari v prvi vrsti na srci le nemško Kočevje.

(Zveza slovenskih posojilnic) razpošilja ravnokar svoj letopis, iz katerega navajamo nekaj podrobnostij. Največ posojilnic imela je Štajerska, namreč 20 s skupnim denarnim prometom 7,169.514 gld. Posojilnice imeli so nastopni kraji: Celje, Vransko, Fram, Ormož, Konjice, Sv. Lenart v Slovenskih Goricah, Sevnica, Ljutomer, Marenberg, Maribor, Makole, Gornji Grad, Gornja Radgona, Ptuj, Pišce, Mozirje, Žavec, Slatina, Šoštanj, Vitanje. Na Koroškem bilo je 14 posojilnic s skupnim prometom 1,216.349 gld. in sicer imeli so posojilnice: Bekštajn v Ločah, Črna, Djekše, Ziljska Bistrica, Glinje, Sv. Jakob v Rožni dolini, Celovec, Šmihel, Sinča ves, Slovenji Plajberg, Suha nad Pliberkom, Tinje, Spodnji Dravberg, Velikovec. Kranjska zavzemlje glede števila posojilnic tretje mesto, imela jih je 13 s skupnim prometom 4,492.658 gld. Posojilnice imeli so: Postojina, Črnomelj, Krško, Ljubljana: obrtno pomožno društvo, hranilno in posojilno društvo, kmetijska posojilnica za okolico, Logatec, Metlika, Vrhnika, Radovljica, Ribnica, Žužemberk, Kamnik. Primorska imela je samo 7 posojilnic s skupnim prometom 448.155 gld. Posojilnice imeli so: Koper, Gorica, Nabrežina, Pulj, Rojan pri Trstu, Šebrelje, Trst. Skupaj je bilo torej l. 1892. slovenskih posojilnic 54, to je za 5 več nego leta 1891. Letos je priraslo 7 novih, tako da je zdaj slovenskih posojilnic 61; mej novimi so tri na Koroškem, v Št. Janžu v Rožu, Prevalje in Šv. Lenart pri sedmih studencih; 2 sta na Primorskem, v Tolminu in v Cerknem; 1 na Kranjskem v Ljubljani; 1 na Štajerskem pri Mariji Snežni v Cmuroškem okraji. Na Kranjskem imamo še 20 sodnih okrajev, v katerih ni posojilnic, v 11 okrajih pa delujejo obstoječe prav uspešno. Za pospeševanje posojilništva bi moral deželni zbor kaj ukreniti zlasti za ustanovljenje novih zavodov.

(Konjske dirke in premovanje govedi) vršilo se je zadnje tedne v raznih krajih naše kronovine. Ker bi zavzelo preveč prostora, ko bi hoteli natančno navesti kje in kako so se vršile konjske dirke ali premovanje govedi, naj zadošča če zabeležimo, da se je povsod po-

kazal lep uspeh, s katerim smemo biti zadovoljni. Reja konj in govedi napreduje vidno in donaša sicer hudo obremenjenemu kmetškemu stanu mnogo dobička. Veliko zaslug si je pa za ta uspeh pridobila neumorna kmetijska družba kranjska, kateri moramo biti za to iz srca hvaležni.

(Volilni shodi.) Zadnji čas so bili v raznih krajih na Kranjskem in na Štajerskem volilni shodi, na katerih so razni deželni in državni poslanci poročali o svojem delovanju v državnem ali deželnem zboru. Kakor smo že javili, sklical je poslanec Šuklje v Novo Mesto tak shod, vrh tega pa tudi v Metliko in v Črnomelj, kjer se je največ govorilo o nadaljšanju dolenske železnice. O shodu, kateri je bil v Postojino sklical posl. dr. Vošnjak, govorimo na drugem mestu, a tudi poslanci Pfeifer, dr. Papež, Povše, dr. Srnec, Jerman, Miha Vošnjak in Robič so sklicali take shode in na njih poročali o svojem delovanju.

(„Radogoj“.) Kakor smo že naznanili, ustanovili so slovenski rodoljubi, na čelu jim zaslužni dež. poslanec g. Ivan Hribar, novo dijaško podporno društvo „Radogoj“, kateremu so razni odlični možje, kakor Gorup, škof Strossmayer, Kalister in drugi podarili večje ali manjše svote, tako da se je že nabrala glavnicca čez 23.000 kron. Iz obrestij te glavnice se podpirajo štirje siromašni slovenski visokošolci. To je za začetek gotovo jako lepo, da bi pa moglo društvo še uspešneje delati, je želeti, da se oglasi čim več podpornikov, opozarjamo zato vse svoje bralce, katerim je pri srci usoda slovenske mladine, zlasti v tujih krajih in mej tujimi ljudmi živelih in pogostoma največje pomankanje trpečih visokošolcev, na to društvo in je najtopleje priporočamo v izdatno podporo. Naj bi nihče ne zamudil žrtvovati za to društvo kar more.

(Vožne cene in vožni red na Dolenjski železnici.)

Cene na progi Ljubljana-Grosuplje-Kočevje so računši iz Ljubljane sledeče: V III. razredu: V Lavrico od južnega kolodvora 15 kr., od Zelenega hriba 10 kr.; v Škofjico 18 kr. (oziroma 12 kr.); v Šmarje 27 kr., (oz. 21 kr.); v Grosuplje 33 kr., (oz. 26 kr.); v Predolje 42 kr., (oz. 36 kr.); v Čušperk 48 kr., (oz. 42 kr.); v Dobropolje 60 kr., (oz. 53 kr.); v Velike Lašče 69 kr., (oz. 63 kr.); v Ortnek 83 kr., (oz. 75 kr.); v Ribnico 93 kr., (oz. 86 kr.); v Staro Cerkev gld. 1.10, (oz. 1.04); v Kočevje gld. 1.14, (oz. gld. 1.08) Za II. razred se navedene cene podvojé, za I. razred se navedene cene potrojé. Vlaki vozijo vsak dan trije iz Ljubljane v Kočevje in trije iz Kočevja v Ljubljano. — Vozni red priobčujemo zadej.

(Izseljenci — pozor!) Ker je v Italiji v raznih krajih se že pokazala kolera, izdala je brazilijanska vlada ukaz, da se izseljenci, ki prihajajo iz italijanskih pristanišč ne smejo izkrcati v brazilijanskih pristaniščih. Prefektura v Vidnu (Udine) torej v smislu te prepovedi zavrača vse izseljence iz Avstro-Ogerske zopet preko meje. Na to

opozarjamo vse one, ki se morda hote izseliti v Brazilijo, da ne bodo po nepotrebnem škode trpeli.

(Zdravniške zbornice na Primorskem.) Ministerstvo notranjih del je naročilo Tržaškemu namestništvu, naj stori kar treba za ustanovitev treh zdravniških zbornic na Primorskem. Tržaška zbornica imela bo po ministerski določbi 11 članov, Goriška 9 in Puljska (za Istro) 9. Ker je — žal — na Primorskem le malo slovenskih oziroma hrvatskih zdravnikov, ni upanja, da bi v kateri teh zbornic dobili Slovenci ali Hrvati večino.

(Tržaški občinski zastop) je odobril volitev poslancev Ivana Nabergoja, izvoljenega v petem okoličanskem okraju in Fr. Dolenca, izvoljenega v četrtem okoličanskem okraju. Vsled tega, ker je bil Nabergoj voljen tudi v drugem okraju, pa je prevzel zastopstvo petega okraja, vršila se bo prihodnji teden nova volitev v drugem okraju. Zmaga je slovenskemu kandidatu popolnoma zagotovljena in tako bodo odslej imeli Slovenci v občinskem svetu pet svojih mož.

(Samouprava Tržaške okolice.) Slovenci v Trstu in okolici so na milost in nemilost izročeni svojim narodnim nasprotnikom, in živ krst se ne zmeni, da bi jih podpiral v pretežavnem boju za najsvetejše narodne pravice. Dasi jih je po številu nad 40.000, dasi so oni jedina zaslomba avstrijstva v Trstu, in nosijo težavna bremena, vendar dovoljuje vlada, da jih Lahoni brez usmiljenja pritiskajo ob tla in jim otimajo narodnost, vero in jezik. V takih okolnostih je samo umevno, če se je sprožila misel o samoupravi Tržaške okolice. Razmere poznavajoči rodoljubi so že davno spoznali, da za okoličanske Slovence ni druge gospodarske in narodne rešitve, kakor če se popolnoma otresejo jarma mestnih Lahonov in se združijo v samostalno občino. Ako bi to dosegli, zagotovljen bi jim bil vsaj narodni obstanek, vrh tega pa bi mogli skrbeti tudi za svoje gmotno blagostanje, ki je jako slabo, ker mestni Lahi za okoličane nalašč nečejo ničesar storiti. Upajmo, da bodo Tržaški Slovenci vztrajali v boju za samoupravo okolice, zakaj potem jim je zmaga gotova. Le kdor trka, temu se odpre!

(Razmere na Goriškem) so zlasti zadnji čas postale tako žalostne, da jih ni moči popisati. Ker so se neki Lahoni v pijanosti mej seboj stepili, dolžili so Solkance tega dejanja in začela se je ostra preiskava, ki pa ni dognala čisto nič. Vzlic temu je okrajno glavarstvo izdalo neki oklic, ki je opravičeno razburil vse goriške Slovence, ker se tu o njih govori, kakor da so bili oni napadalci, neki laški advokat Marani, katerega redé sami Slovenci, je celo v obč. svetu Goriškem napadal in sramotil Slovence na nečuden način. Ker se bojimo zaplembe, ko bi popisali razmere, kakoršne vladajo na Goriškem, moramo to opustiti za sedaj, upamo pa, da se bodo pojasnile v državnem zboru in tedaj nam bo mogoče povedati to, kar moramo sedaj zamolčati.

Razne vesti.

(Vinska letina na Dolenjskem.) Tudi s Trške Gore pri Novem Mestu se poroča, da grozdje tam tako lepo kaže, kakor že več let ne. Saj pa je tudi želeti, da bi vinogradniki vsaj tam kaj pridelali, kjer še ni uničila vinogradov trtna uš.

(Povodenj) napravila je zadnji teden zlasti v Tu-hinjski dolini v Motniku in v Kamniku velikansko škodo, pa tudi v nekaterih krajih na Gorenjskem in na slo-venskem Štajerskem. Škoda v Motniku in v Kamniku se ceni na veliko tisoč goldinarjev.

(Trtna uš v Tržaški okolici) je žalibog precej raz-širjena. Razun v davčnih občinah Skorkola, Sv. Magda-lena spodnja, Skedenj, Longera, Guardela, Sv. Križ, Pro-sek, Kontovelj, Trebče, Banje, Barkovlje, Greta in Rojan je te dni tudi v davčni občini Rokolj lokalna komisija konstatovala trtno uš in odredila vse potrebno, da se prepreči razširjevanje tega pogubnega mrčesa.

(Celjski stebri se podirajo.) V nedeljo zaprli so v Celji znanega kridatarja Gustava Schmidla, ker je sumen, ponarejanja menic in goljufije. Kakor znano, bil je Schmidl, ki si je stekel s svojim senzačnim konkurzom žalostno slavo, zagrizen pangerman in jeden glavnih stebrov Celj-skega nemčurstva. Le tako naprej!

(Bogat nec — samomorilec.) V Trstu ustrelil se je te dni v svojem stanovanji 64letni umirovljeni poštni uradnik J. K r i t z i n g e r. Imel je kakih 250.000 gld. premoženja, katere je večinoma volil upravi javne dobro-delnosti. Uzrok obupnemu činu nesrečnega bogatinca je bila baje neozdravljiva bolezen na očesih.

(Štatistika društev na Kranjskem.) Minulo leto je bilo na Kranjskem 374 društev. Na posamezne poli-tične okraje so se razdelili tako-le: Ljubljansko mesto imelo je 91 društev, Ljubljanska okolica 33, Logaški okraj 39, Postojinski 37, Kranjski 34, Kočevski 30, Ra-dovljanski 22, Črnomaljski 19, Kamniški 19, Novomeški 19, Krški 17 in Litijski 14 društev.

(Velika tatvina na Tržaški pošti.) ki se je izvršila pred štirimi leti, je bila že skoro pozabljena. Zdaj pa se je začelo zopet mnogo govoriti o njej. Takrat je bil iz službe odpuščen poštni sluga S e v e r, na katerega je letel sum, a dokazati mu niso mogli ničesar in zato ga je moralo sodišče izpustiti iz zavora. Vse zasledovanje policije je ostalo brezuspešno. Nedavno pa je začel odpuščen S e v e r kupovati hiše, kar je vzbudilo v novič sum proti njemu. Policija ga je zaprla in res se je našlo v njegovem stanovanji več bankovcev in celo zavitki, v katerih je bil zavit denar v blagajnici. Premeteni tatovi, katerih je moralo biti več, odnesli so takrat samo pa-pirnati denar, to je okolu 60.000 gld., srebrnih tolarjev Marije Terezije, katerih je bilo za 40.000 gld., se niso dotaknili. Morda se bode posrečilo poštnemu vodstvu in policiji, da se najde večina ukradenega denarja, ki je bil morda dozdej na kakem varnem mestu skrit, da bi se pozabilo na tatvino.

(Kovanje novega denarja) napreduje hitro, odkar je Dunajska peneznica začela kovati na debelo. Izgotovljenih je že 6.323.071 zlatov po 20 kron, 24.984.500 srebrnih kron, 28.518.750 nikljevih komadov po 20 vin., 27.872.100 nikljevih komadov po 10 vin., 32.865.004 bronastih komadov po 2 vin. in 19.947.313 bronastih ko-madov po 1 vinar. Nakovalo se je torej za 63,2 milijona goldinarjev drobiža, kateri poslednji je večinoma že v pro-metu. Glede zlatih in bronastih novcev se je že nakovalo toliko, kakor je bilo namenjeno za letos, istotako bode

z nikljevim novci. S kovanjem srebrnih kron pa je za-ostala peneznica in ne bode mogoče še letos izgotoviti namenjenega števila 50 milijonov in se bode zaostanek koval še le v bodočem letu.

(Šolske razmere v Avstriji.) Na podstavi zadnjega ljudskega štetja je v avstrijsko ogerski monarhiji 9.605.337 analfabetov, 1.031.624 ljudij zna pa samo čitati. Ako odštejemo od števila analfabetov 6.029.215 otrok, ki še niso 6 let stari, se je torej število analfabetov od leta 1880. zmanjšalo za 6,21%. Najbolj ugodno je razmerje glede omike v Predarlskem, ki ima samo 4% analfabetov, najbolj neugodne razmere so pa v Galiciji, v koji je celó 23% analfabetov. V Avstriji je bilo leta 1889./90. 17.744 šol, mej temi 8439 jednorazrednic in 451 meščanskih šol. Vseh učiteljev skupaj je bilo 46.338, mej temi 15.094 učiteljic, 13.531 nadomestnih veroučiteljev, 7214 pomožnih, odnosno stranskih učiteljev, 1547 učiteljev in 705 učiteljic brez spričevala, 936 mest je bilo praznih, in na 5000 šolah je bil upeljan poludnevni pouk. 3045 šolskih poslopij je bilo v slabem stanju in 2257 poslopij pa ni zadostovalo higijeničnim predpisom. — Šolo je obisko-valo blizu 3 milijone otrok in 437.000 jih je bilo brez pouka. Na jednega učitelja prišlo je na Gorenjem Avstrijskem 92, v Galiciji 101 in na K r a n j s k e m 1 2 3 učencev. V 12% šol so otroci ločeni po spolu. Za vzgojevalne namene se je izdalo na jednega človeka in sicer: na Francoskem 3,16 m., na Angleškem 3,08 m., na Nemškem 2,2 m., v A v s t r i j i 1,64 m., v Rusiji 1,08 m., na Laškem 0,88 m. in na Španskem 0,64 m. — Na 1000 vojakov-novincev pride na Švedskem 4, v Švici 5, na Nemškem 12, v Holandiji 18, na Francoskem 126, na Angleškem 127, v Belgiji 154, v A v s t r i j i 3 8 8, v Italiji 480, na Španskem 700 in na Ruskem 783 analfabetov.

(Potopljena vojna ladija.) Ruska vojna ladija „Ru-salka“ z 10 častniki in 150 mornarji se je brzkone po-topila te dni pri viharji na potu iz Revala v Helsingfors, ker se pograša že več dnij in so se našle razne stvari, iz katerih se sklepa, da je ladija ponesrečila.

(Kako daleč nosijo novi topovi?) Tovarnar Krup izgotovil je top, katerega kroglja, ako se top izproži, nagujen za 44 stopinj, preleti daljavo 20.000 metrov. Krog, ki ga prileti krogla, je visok 6510 metrov. S tem topom bi se lahko streljalo čez najvišje gore v Evropi.

(Kdo se dá živega odreti?) V nekem ameriškem listu natisneno je bilo pred kratkim naznanilo, s katerim naznanjata dva zdravnika v Gvayakvilu v republiki Ek-vador, da iščeta človeka, kateri bi se hotel — za na-grado 5000 dolarjev — podvreči „nekoliko nevarni ope-raciji“. Ukazeljna zdravnika sta v svojem oglasu tudi povedala, kaka je operacija, katero mislita narediti. Da bi namreč preštudirala delovanje želodca, nameravata do-tičniku preparati trebuh, izrezati luknjico v želodec in vanjo utrditi steklo, skozi katero bi mogla opazovati pre-bavljanje itd. Dasi je to čisto navadno odiranje, katero bo dotični človek gotovo plačal z življenjem, oglasilo se je za razpisano nagrado 142 osob. Učenjaka sta se odlo-čila za mladega mesarja in ta je že odpotoval k svojima krvnikom.

(Poskušen umor v cerkvi.) V Einsiedelnu (Švica) ustrelil je dne 25. velikega srpana nek knjigovezec v cerkvi Matere Božje na darujočega duhovnika pri stran-skem oltarju. Kroglja k sreči ni duhovnika zadela, ampak

udarila je ob njegovi desni strani v oltar. Zlobneža so takoj zaprli in še tisti dan znova blagoslovili oskrunjeno cerkev. Govorijo, da je nameraval hudodelec duhovnika ubiti iz osebnega sovraštva, drugi pa trdijo, da napadnik ni pri pravi pameti.

(Šestdesetletnica žveplenk.) Letos bode 60 let, od kar so bile iznajdene žveplenke. Izumil je koristno to napravo baje nemški dijak I. F. Kamerer v tem, ko je sedel v zaporu l. 1833. na trdnjavi v Hohen-Aspergu, obsojen radi političkih prestopkov na 6 mesečno ječo. Tega leta ni bilo še zakona za „patente“, vsled česar je izumitelj, ko je, prišedši iz zopora, jel izdelavati in prodajati svojo iznajdbo, imel hkrati neštivilno posnemovalcev in tekmecev. Baš ti tekmeči spravili so izumitelja ob ves njegov imetek. Od žalosti je zblaznel in umrl leta 1837. v Ludvigburški blaznici na Virtemberskem.

(Grozna osveta.) Trgovskemu pomočniku v Parizu Georgesu Ingeatu izneverila se je njegova ljubica igralka Antoinetta Chacaton in se oklenila nekega petičnega mizarja. Zapuščeni ljubovnik se je nezvesti umetnici zarotil, da se mašuje. Počakal jo je te dni pred neko kavarno, v kateri je sedela z ljubovnikom. Ko je stopila iz dvorane, jej je zapuščen ljubovnik s sabljo z jednim samim udarcem odsekal glavo in potem utekel.

(Grozna nesreča.) pripetila se je minuli teden v mesteci Rovere blizu Benetk. Že priletni župnik naprosil je župana viteza de Cecco, da skupaj pregledata cerkveni stolp, ki je bil potreben poprave. Popoludne ogledala

sta si stolp natanko in sta ravno odhajala s cerkovnikom, ki je kot zadnji šel navzdol po stopnicah. Cerkovniku se spodrsne, da pade in podere pred njim stopajočega župana, ta zopet župnika in tako so se vsi trije valili navzdol po stopnicah. Župan in župnik zlomila sta si vrat in bila takoj mrtva, cerkovnik pa je umrl malo ur pozneje. Vse mestece je bilo silno razburjeno vsled te nesreče.

(Kače v vzhodni Indiji.) Nek angleški zdravniški časopis poroča na podlagi uradnih podatkov, da je l. 1890. v Indiji umrlo 28.901 oseb deloma za kačjim pikom, deloma raztrganih po divji zverjadi. Leta 1891. jih je poginilo 24.300 na enak način. Večina jih je umrla za kačjim pikom; in sicer jih za to strašno smrtjo umre okoli 21.000 na leto. Angleška vlada si močno prizadeva, da bi pokončala to nevarno golazen, a ovire jej dela kriva vera Indijanov, kateri obožavajo nekatere vrste teh kač ter ne pusté, da bi se pobijale. Rečeni časnik predlaga, naj bi se določila nagrada onemu, ki ubije kako teh kač. Najnevarnejša je kača Kobra, ki je prav navadna, in Ofiofag, ki je pa prav redka.

(Moder sodnik.) Čudno sodbo izrekel je neki sodnik v Misouriju v Ameriki. Necega človeka, ki ni znal pisati ne čitati, obsodil je zaradi lahkega prestopka za tako dolgo v zapor, dokler se ne nauči čitati in pisati. Druga obtoženca, ki je umel oboje, pa je obsodil, da mora tako dolgo ostati v zaporu, dokler ne nauči prvega čitati in pisati. Čez tri tedne rešila sta oba svojo nalogo prav povoljno in sodnik ju je izpustil.

Poučne stvari.

Pomoček proti hišni gobi.

95 dekagramov kuhinjske soli in 9 gramov borove kislone se dobro pomeša in raztopi v petih litrih vode. S to kislino še vročo se s čopičem dvakrat na dan namažejo lesene stvari, katere se hočejo varovati pred lesno gobo, ali katerih se je lesna goba že lotila. Ker pa s čopičem ne moreš v vse kote, je dobra majhna brizglja, da ž njo pomočiš vse špranje. To se ponavlja nekaj dnij. V vlažnih kletih se pa zrak tudi lahko posuši, če se vanje dene neugašenega apna.

Grozdje ohraniš sveže v propkovi moki.

Popolnoma zdravo grozdje, kateremu si odstrigel s škarjami vse slabe jagode, se polože na plast korkove moke (Korkmehl) v sod, malo večji, kot so sodje za pivo. Na vsako lego grozdja se nasuje korkove moke, tako da se grozdje prav nič ne dotika. Tako spravljeno grozdje ostane celo leto popolnoma sveže. Predno se prodaja se otrese proč korkova moka, ali se pa grozdje v vodi opere. Da se pa grozdje dobro ohrani, pustiti se mora kolikor je moč dolgo na trti in obrati le pri suhem vremenu.

Obirajmo sadje.

Kdor hoče svoje sadje dobro prodati, ali ga dalj časa ohraniti, tisti ga naj nikari ne otresa ali celo otépa, temveč lepo in pazljivo je naj obere. Ako obiramo črešnje, češplje in dr., zakaj bi pa ravno jabolk ne mogli. Vsako jabelko pa, ki pade na tla, se udari, postane na dotičnem mestu kmalo črno, začne gniti in zgubi tako skoraj vsa

svojo vrednost. Takega sadja pa ne marajo kupci in tudi doma le prav malo vrže. Le možno sadje se sme otresati, da se namreč delo nekoliko poprej opravi, klajti pa se nikdar ne sme ne to ne ono, kajti tako se poškodeje ne le sadje, temveč se tudi mnogo mladik in brstja zbijje na tla, in se tako učini škoda, da rada več let trpi. Nikar torej ne pretepavajmo dreves, ki so nam bogato obrodila. To je ostudna nevhvaležnost in skrajna surovost!

Ne vlivajte mošta v plesnjeve sode.

Naši vinogradniki še vse premalo pazijo na prepotrebno snago tako pri vinski posodi, kakor tudi v vinskih kletéh. Nasledek te malomarnosti je pa dostikrat ta, da se jim sicer dobro blago spridi in pokvari in da potem tudi na svoji vrednosti zgubi. Zlasti pa se pri nas prepogostokrat zgodi, da se vino spravi v sode, ki diše po plesnobi. Da se vino v takih sodih navzame tudi tistega zopernega duha po plesnobi, vé pač vsakdo. Zato pa vse vinogradnike opomnimo, da svoje sode, preden jih rabijo, dobro preiščejo in ako nimajo lepega duha, tedaj jih naj nikari poprej ne rabijo, dokler jih niso popolnoma očedili. Je-li pa sod lep ali ne, to se kaj lahko izvé, ako se na véhi v sod pihne ter takoj povoha; ako ima sod v sebi kako nesnago, ti le-ta takoj udari v nos, in ti véš, da sod ni za rabo, preden se ni do dobrega osnažil. Pa ne le kmetje, temveč tudi tržani in meščani vlivajo dostikrat vino v nesnažne sode. Še lansko jesen je neki krčmar-mesar B. v sloven. trgu Š. dalj časa točil po plesnobi smrdeče vino. Taka zanikernost je res neodpustljiva!

Loterijske srečke.

Line, dné 30. septembra: 12, 88, 16, 39, 79.
Trst, dné 30. septembra: 66, 16, 76, 22, 35.

Tržne cene v Ljubljani
dne 7. oktobra t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	60	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rež, „	6	—	Surovo maslo, „	—	86
Ječmen, „	6	—	Jajce, jedno	—	03
Oves, „	6	30	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	8	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	6	—	Teletje „	—	58
Koruzza, „	6	—	Svinjsko „	—	62
Krompir, „	2	14	Koštrunovo „	—	35
Leča, „	12	—	Pišanec „	—	60
Grah, „	12	—	Golob „	—	18
Fizol, „	8	—	Seno, 100 kilo	—	357
Maslo, kgr.	1	04	Slama, „	—	2
Mast, „	—	68	Drva, trda, 4 metr.	—	7
Špeh frišen „	—	62	„ mehka, 4 „	—	5

Vozni red

železnice Ljubljana južni kolodvor—Kočevje.

	625	1200	610		610	101	846
Ljubljana j. k.				↑	800	1251	886
Ljubljana Dol. žel.	636	1211	621		748	1239	824
Lavrica (postajališče)	649	1229	633		741	1232	817
Škofljica	656	1231	640		728	1218	804
Smrčje-Sap.	708	1244	658		719	1209	785
Grosuplje	713	1253	702		709	1153	738
Predol (postajališče)	734	1263	718		658	1144	729
Čušperk	743	118	728		638	1129	713
Dobrépolje	802	137	747		622	1119	687
Velike Lašče	814	149	759		606	1056	640
Ortnek	891	206	816		546	1089	623
Ribnica	848	293	833		521	1012	556
Stara cerkev (postajališče)	915	260	900		512	1003	547
Kočevje	538	258	908	↓			

Nočna doba od 6. ure zvečer do 5. ure 59 min. zjutraj označena je s podčrtanimi minutnimi številkami (600 — 560).

Zaupni mož v vsakej fari. Velevažno, čez četrt stoletja obstoječe, povsod izvanredno zaupanje in spoštovanje uživajoče domače denarstveno podjetje (poroštevni zaklad znaša čez 20 milijonov kron), čegar glavni sedež je na Dunaji, koje je cesarsko kraljevo privilegirano ter je pod vrhovnim nadzorstvom visoke c. kr. državne vlade in čegar vsestransko priznano blagonsno delovanje se razteza po vseh pokrajinah naše avstrijske domovine, pooblašča v vsakej fari po jednega **zupnega moža** z nalogo, pospeševati večje razširjenje tega podjetja v dotičnem kraju.

Razumno, čislane in v denarstvenem obziru popolno zaupanje uživajoče osebe, koje si želijo pridobiti vedno rastoči postranski zaslužek za mnogo let, blagovolijo naj pod znamko „201.191, Graz postlagernd“ več proizvedeti. (18-12)

J. Traun v Ljubljani

mehanični mlin, tovarna ješprenjčka in jesiha, trgovina s špicerijo, žganjem, žitom, pridelki in drvmi

priloga veliko zalogo svojih izdelkov:

pšenično, ajdovo, rženo in koruzno moko, ješprenj, ješprenjček in pšeno, najmočnejši in najokusnejši vinski kis in kisov cvet. Priporoča tudi špicerijsko blago, žganje, spirit, suhe in oljnate barve. Kupuje vse domače pridelke in priporoča mnogovrstna, zanesljivo kaljiva semena. Živimorejcem priporoča zadnja moka za živino, ker je cenejši in izdatnejši kot druga sredstva. (3-19)

Zunanja naročila se hitro in natančno izvrše.

A. Schäffer

rokovičar in obvezarijar
Kongresni trg 7. Ljubljana Kongresni trg 7.
Velika zaloga vseh

kirurški obvez in kilnih pasov.
Velika izbira in zaloga vsakovrstnih rokovic iz c. kr. dvorne tovarne J. E. Zacharia na Dunaji; zavrtnikov, manšet, angleških in francoskih dišav, modercev itd. (4-19)

J. Kunčič
izdelovatelj soda-vode
v Ljubljani,

v Križevniških ulicah št. 10
filijalka v Lescah, Bled,

priporoča čast. p. n. občinstvu in gospodom gostilničarjem svojo dobro izdelovalnico dobre, zdrave, ukusne soda-vode. Zunanja naročila izvršujejo se točno. (16-18)

Brata Eberl

Ljubljana, Franciškanske ulice št. 4.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištyena pleskarja.
Tovarna za oljnate barve, lak in pokost.

Glavni zastop
Bartholijevega originalnega karbolneja
Maščoba za konjska kopita in usnje. (5-19)

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (6-18)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavo prsteno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave kroglaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezem tudi vsa steklarska dela pri stajbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Ign. Faschinga udove

ključavničarnica v Ljubljani, Suknarske ulice šte. 3

priporoča bogato svojo zalogo **štedljivih ognjišč** solidnega dela po najnižjih cenah in vsprejema tudi vsakovrstna **stavlinska dela.** (7-19)

Zunanja naročila izvršujejo se točno.

Založba tovarne

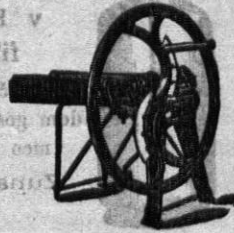
pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na Starem trgu št. 1, nasproti železnemu mostu.

Tu se dobivajo vsake vrste kmetijski stroji, kakor tudi blagajnice, varne pred tatovi in ognjem. P. n. gospodinjnjam, šiviljam krojačem in čevljarjem priporočam svoje izvrstne

šivalne stroje

mnogo ceneje, nego drugod za katere tudi 5 let jamčim (garantiram). (8-19)

Popravila izvršujejo se pri meni točno in po ceni.

Posestvo

3/4 ure od Ljubljane, s prostornim solidno zgrajenim gospodarskim poslopjem, 2 obokanimi vinskih kletni, širabami i. t. d., ki obseza 9 orolov arondovanega zemljišča, pripravno za vsako obrt ali trgovino, se pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji po nizki ceni proda. (32)

Več pové upravnništvo „Rodoljuba“.

61-61

Najnižje cene

Največji izbor

Preobleke. Popravila.

Skrbno izdelovanje

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg 15.

Adolf Hauptmann

tovarna (9-19)

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja

v Ljubljani, ob vogalu Resljeve ceste št. 41 v lastni hiši in filijala: Slonove ulice št. 10-12.

„NARODNA TISKARNA“

priporoča po nizki ceni

VIZITNICE

v elegantnej obliki.

Odhkovan v Trstu 1832. Srebrna svetlnja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (14-19)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigljava opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.